

JUSTITS MINISTERIET

Administrationsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. marts 2016
Kontor: Økonomikontoret
Sagsbeh: Casper Grue Jensen
Sagsnr.: 2016-0030-4170
Dok.: 1873639

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 268 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. februar 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 268 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for retspræsidentens beslutning om at indskrænke åbningstiderne ved bitingstedet i Silkeborg, herunder hvordan denne beslutning harmonerer med tankerne og formålet med retskredsreformen, jf. artikel ”Løfterne i retsreformen holdt ikke”, Midtjyllands Avis, den 4. februar 2016?”

Svar:

1. Hovedsigtet med domstolsreformen i 2007, hvor antallet af byretter blev reduceret fra 85 til 22, var at skabe de bedst mulige rammer for, at domstolenes opgaver kan løses med en ensartet høj faglig kvalitet overalt i landet og med en fleksibel, serviceorienteret og effektiv tilrettelæggelse af arbejdet.

Der er i forarbejderne til domstolsreformen lagt vægt på, at særligt ”borgernære” opgaver som navnlig fogedsager, dødsboskiftesager, gældssaneringsager og visse mindre bødesager efter lokalt behov kan behandles uden for hovedtingstedet, f.eks. i egnede lokaler i en kommunal bygning. Det følger af forarbejderne, at det vil være embedschefen, der efter drøftelse med Domstolsstyrelsen på grundlag af en løbende vurdering af de lokale muligheder og behov tager stilling til, i hvilket omfang sådanne sager skal behandles uden for hovedtingstedet, og der bør i den forbindelse lægges stor vægt på de lokale behov. Som eksempler på byer, hvor det klart må forventes, at sager af den angivne karakter vil blive behandlet uden for de pågældende retters hovedtingsteder, nævnes bl.a. Silkeborg.

Det er således forudsat i forarbejderne, at der løbende skal foretages en vurdering af behovet for at afholde retsmøder uden for hovedtingstedet, og at der i den forbindelse skal lægges stor vægt på de lokale behov.

2. Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Justitsministeriet via Domstolsstyrelsen indhentet en udtalelse fra præsidenten for Retten i Viborg, der har oplyst følgende om beslutningen om at reducere åbningstiden ved bitingstedet i Silkeborg:

”Udviklingen i mødeaktiviteten på bitingstedet i Silkeborg siden retskredsreformen

Siden retskredsreformen i 2007 har Retten i Viborg haft bitingsted i Silkeborg. Umiddelbart efter retskredsreformen blev

møderne afviklet i lokaler på politistationen. Siden 2010 har Retten i Viborg lånt et lille kontorlokale på rådhuset.

Umiddelbart efter reformen blev der på bitingstedet behandlet skiftesager i form af indledende møder om gældssanering, dødsbobehandling, fogedsager og notarforretninger. Der blev herudover gennemført udkørende fogedforretninger og notarforretninger i hjemmet, hvis testator ikke var mobil. Møderne i tilknytning til dødsbobehandling blev i løbet af 2009 udfaset i Silkeborg, da alle disse møder i hele retskredsen overgik til at blive afviklet telefonisk. De indledende møder om gældssanering har siden 2010 været afviklet i Viborg.

Før den 1. januar 2016 var der som udgangspunkt berammet fogedmøder om tirsdagen i tidsrummet 10.00-14.30. Om torsdagen var der i tidsrummet 10.00-15.00 notarforretninger uden tidsbestilling. Mellem notarforretningerne behandlede fogeden politifremstillinger, hvor skyldneren mødte op ved politiets hjælp. Antallet af politifremstillinger om torsdagen har varieret meget, men lå i gennemsnit på 5 sager hver torsdag. Der blev herudover gennemført udkørende fogedforretninger hver anden mandag med udsættelse af lejere i Silkeborg og omegn og almindelige fogedsager hver anden mandag i tidsrummet fra 10.00 – 14.30. Alle borgere i retskredsen – også borgerne i Silkeborg kunne bestille en notar til notarforretninger i hjemmet, hvis testator ikke var mobil.

Nærmere om mødernes karakter og afvikling

Fogedmøder er de seneste år som det helt klare udgangspunkt afviklet på den måde, at kreditor vælger at deltage telefonisk. Dette har betydet, at fogeden i langt de fleste sager opholder sig alene i mødelokalet med skyldner. Denne situation har medført, at retterne har øget fokus på sikkerheden under fogedmøder, bl.a. sådan at det sikres, at alle mødelokaler har to udgange, og at der er adgang til alarmopkald til andre lokaler i retsbygningen. På bitingstedet i Silkeborg råder retten over et lille kontorlokale med én dør. Fogeden har indtil årsskiftet opholdt sig alene med skyldneren i dette lille lokale uden flugtveje.

I de sager, hvor skyldneren er udeblevet fra fogedmødet, bliver politiet anmodet om bringe skyldner til fogedretten, så fogedsagen kan afvikles. Politifremstilling af skyldneren er dog ikke den mest anvendte fremgangsmåde i dag, da politiet ofte kan nøjes med at kontakte skyldneren telefonisk eller pr. mail med pålæg om at møde op i fogedretten.

Det bemærkes i den forbindelse, at mødefrekvensen i fogedretten for en borger, der har oparbejdet gæld, varierer meget, da det afhænger af, hvor mange kreditorer skyldneren har. Når

kreditorerne har fået et overblik over skyldnerens betalingsevne, og skyldneren har erklæret sig insolvent, indebærer fredningsreglen i retsplejelovens § 490, at der skal være forløbet 6 måneder siden sidste fogedmøde, før skyldneren på ny kan indkaldes til møde i fogedretten. I praksis betyder det, at en skyldner i gennemsnit sjældent møder mere end en gang om året i fogedretten. Det bemærkes også, at erfaringerne i årene efter reformen har vist, at der ikke er nogen sammenhæng mellem, om en skyldner møder af egen drift og afstanden til skyldnerens bopæl.

Antallet af notಾರforretninger i Silkeborg var i første halvår af 2015 på 186, hvilket i gennemsnit var 31 notಾರforretninger om måneden. En notಾರforretning kan afvikles på ca. 5 minutter. I 10 ud af de 186 notಾರforretninger mødte borgeren sammen med sin advokat.

Mødeaktiviteten efter 1. januar 2016

Jeg har besluttet, at Retten i Viborg efter den 1. januar 2016 skal afvikle *notಾರforretningerne* i Silkeborg på en dag om måneden. På den dag er det – uden tidsbestilling – muligt at få underskrevet dokumenter for notaren i tidsrummet 10.00 – 15.00.

Jeg har ved min beslutning lagt vægt på antallet af notಾರforretninger, der kan begrunde en reduktion af åbningstiden til notಾರforretninger. Jeg har også lagt vægt på, at borgerne i hastetilfælde kan tage til hovedtingstedet i Viborg eller til retterne i Horsens, Aarhus og Herning, hvor der – også uden tidsbestilling – er åbent hele ugen for notಾರforretninger. De forbedrede trafikale forhold omkring Silkeborg gør, at køretiden til de pågældende retter ligger mellem 30 — 40 minutter.

Notಾರforretninger i hjemmet, hvor testator ikke er mobil, gennemføres uændret i Silkeborg.

Jeg har også besluttet, at *fogedsager* som udgangspunkt skal behandles i Viborg. Kun i sager, hvor kreditor udtrykkeligt tilkendegiver et ønske om, at mødet afvikles i Silkeborg, og kreditor agter at være til stede under mødet, behandles fogedsagerne på bidingstedet i Silkeborg.

Jeg har ved beslutningen bl.a. lagt vægt på de seneste års nødvendige øgede fokus på sikkerheden. Beslutningen indebærer, at medarbejdernes behov for, at møder kan afvikles under fysiske forhold, der ikke skaber utryghed, imødekommes, jf. mine bemærkninger ovenfor om sikkerhed. Jeg har også lagt vægt på, at mødeafviklingen i Silkeborg koster ressourcer til kørsel, ventetid og nedsat fleksibilitet i opgaveløsningen, hvilket ikke

harmonerer med de løbende krav til retten om optimering af ressourceforbruget.

Mere overordnet har jeg ved beslutningen også lagt vægt på den generelle samfundsudvikling over de seneste 9 år siden reformen, hvor øget digitalisering betyder, at behovet for fysiske møder er blevet reduceret. Hertil kommer, at borgerne de seneste år på andre områder har måttet vænne sig til en vis transport bl.a. i tilknytning til undersøgelser på hospitaler, møder i Statsforvaltningen eller fremmøde på politistationer. Det bemærkes i den forbindelse, at de fleste privatpersoner højst vil have behov for at komme til notaren en gang i livet, og at selv de mest forgældede skyldnere normalt kun skal møde i fogedretten en gang om året.

Det har endnu ikke været muligt at få et overblik over, hvor megen mødeaktivitet der vil blive i fremtiden, da det er uvist, hvor ofte kreditorerne vil anmode om, at mødet afvikles på bitingstedet i Silkeborg. Enkelte borgere har efter den 1. januar 2016 henvendt sig til fogedretten og oplyst, at de på grund af fysiske begrænsninger havde vanskeligt ved at møde i Viborg. Deres møder er uden videre blevet flyttet til Silkeborg. Udkørende fogedforretninger gennemføres uændret i Silkeborg.

Bitingstedet vil fortsat have et lokale til møder på rådhuset i Silkeborg. Jeg vil løbende følge udviklingen i mødeaktiviteten på bitingstedet og er indstillet på at foretage justeringer, hvis der viser sig et behov for det.

...”

3. Domstolsstyrelsen har supplerende oplyst, at præsidenten for Retten i Viborg efterfølgende har oplyst, at retspræsidenten har afholdt et møde med Silkeborg Kommune. På mødet blev det aftalt:

- at Retten i Viborg skriver en tekst på sin hjemmeside med oplysning om, at skyldnere med fysiske begrænsninger telefonisk kan anmode om, at et fogedretsmøde flyttes fra Viborg til Silkeborg,
- at Retten i Viborg løbende registrerer antallet af notarforretninger, hvor borgeren møder med og uden sin advokat, og registrerer eventuel ventetid for borgeren
- at Retten i Viborg løbende registrerer fremmødet i fogedsager i hele retskredsen for at skabe et overblik over, om forholdsmæssigt flere skyldnere fra Silkeborg udebliver fra møderne i fogedretten. Hvis en forholdsmæssig stor del af skyldnerne ikke møder frivilligt, vil fogedretten beramme en ekstra dag med fogedsager (politi-fremstillinger) på bitingstedet i Silkeborg

- at Retten i Viborg vil undersøge mulighederne for at etablere en ”fjern-ende” i mødelokalet på rådhuset i Silkeborg, så fogedretsmøder eventuelt kan afvikles via videokonference.

Domstolsstyrelsen har endvidere oplyst, at Retten i Viborg i samarbejde med Silkeborg Kommune har fundet en løsning, hvor der lægges op til evaluering af ordningen inden sommerferien. Det vil som følge af denne evaluering være muligt at ændre ordningen, såfremt det konstateres, at ordningen ikke fungerer efter hensigten eller har utilsigtede konsekvenser.